

gleda, ter kmetiča zopet iz kancelije odpravi, ki je debelo uro od Novega mesta domá. — Ako utegne kak nemškutar nad to prigodbo dvomiti, jim jo lahko dokažem z dvema pričama, ki ste z menoj vred pogovor slišale. — Še nekaj. Nihče bi ne verjel, da se nemška kultura dandanašnji Slovincov kakor smola hoče držati, in vendar je taka. Neki občno spoštovan gospod v naši okolici se je naročeval na „Laibacherco“. Ker se mu je pa zavoljo nekterih stavkov preneslana zdela, je noče po novem letu tega leta več prejemati in ne pošlje naročilnega denarja. Al lejte! „Laibacherca“ ne izostane; celo četrť leta se gospodu pošilja, ki list za listom na kupec poklada; ko pa druga četrť leta nastopi, pride lepo opomin, da naj se za prejemanj časopis plačilo odrajta. Namesto plačila pa je bilo založništvu naznanjeno, da se ni nihče tukaj naročil in da se lahko vsi listi spet nazaj dobe. Enaka se je tudi mene pred nekimi leti prigodila. Kdor hoče tedaj „Laibacherco“ za pol leta dobivati, je dosti, da se le za kak mesec naroči. Pa pravite, da dandanašnji ni radodarnih ljudi!

Iz Ljubljane. Prežalostno novico naznanjamo danes, da g. dr. Janez Hladnik, bivši c. k. svetovavec dež. sodnije v Temešvaru, in kar so naši uradniki morali Ogersko zapustiti, prislonjen c. kr. deželni sodni ljubljanski, je 13. dan t. m. tukaj umrl. Občespoštovanemu in bistroumnemu gospodu se je nenadoma pamet zmešala tako, da bilo je treba ga v bolnišnico dati 3. dan t. m., kjer je čez 10 dni umrl; kri mu je možgane zalila. Sodništvo je zgubilo po njem izvrstnega, na vsako stran samostojnega, pravičnega sodnika, domovina naša zvestega sina. Sin kmetiških malopremožnih staršev iz Črnega Vrha je po svoji lastni veljavnosti že mlad dospel visoko ces. službo, ktera mu je kazala še častnejšo prihodnost. Al drugače je sklenil Oni Gospod, ki človeštvu „piše veliko pratiko“. Počivaj v miru poštena duša! Domovina na tvojem grobu prebridke solze toči. —

— Pretekli teden se je snidla v privatno učilnico slovenskega jezika množica kakih 30 gosp. uradnikov različnih služb in še družih pravoznancov, kteri ne prezirajo ministerskega ukaza, da je treba zdaj v uradnijah, ki imajo z slovenskim ljudstvom opraviti, v domačem jeziku uradovati. Učitelja sta jim vrla domoljuba gospoda Anton Lésar in Andrej Praprotnik; uni uči slovnicó slovensko, ta pa vadi gospode v različnih pismih; gosp. Janežičeva slovnicá za realke in gimnazije jima je pri nauku podlaga. Učijo se dvakrat na teden v dvorani mestne hiše, ktero je mestni gosp. župan Ambrož prijazno v ta namen jim odprl, in, kakor smo slišali, učijo se s tisto veselo marljivostjo, ktera človeka v kratkem času pripelje do pravega znanja tega, česar se uči, in to toliko hitreje, ker mu je že mila njegova mati sama pregriznila lupino, da lahko brž sega po jedru. Ker je čitavnica naša sprožila blago misel te šole, ki jo je gosp. prof. Macun s pridom začel več tednov pred svojim odhodom v Zagreb, bi se tej učilnici, ki sta jo prevzela zdaj gori imenovana gospoda, pridružilo gotovo tudi še več družih gospodov, družbenikov čitavnice, ako bi se čas učenja preložil na bolj pripraven večern čas. Ali bi pa ne bilo tudi prav in potreba, da bi tudi gospodje uradniki po deželi posnemali to, kar se tu v mestu godí? Ne manjka nam po deželi sposobnih učiteljev duhovnih in drugih; le po njih je treba seči in kmali in brez težav se dá prekoračiti tisti rubikon, kterege se marsikter zdaj še prav po nepotrebnem bojí. „Volja poprav nam bodi in skrb, — izida ni dvombe!“

— V poslednjem zboru pravoznanskega društva so bili še ostali oddelki pravičnega reda z malimi premembami predložne osnove sprejeti. Potem je gospod vitez Fritsch zboru naznanil, da bi rad govoril o rudarski desetini, za ktero gré ravno zdaj v državnem zboru. Ker se tej reči tedaj mudí, bilo je sklenjeno, naj bode izreden zbor 15. dan t. m.

— Skrb, ki smo jo v poslednjem listu razodeli nad prelepim pomladanskim vremenom, ni bila prazna; ponoči v nedeljo je začelo snežiti in je snežilo celi dan v ponedeljek, ne ravno presilno, vendar dosti preveč. Če tudi sneg ni polomil morebiti še zelenega in cvetečega drevja, se je vendar zdaj zlo mraza bati, kteri bi utegnil sadežem veliko škodo napraviti. Lani sicer smo imeli sneg še celó mesca maja, in kakor nam je neki gospod pravil, leta 1817 je 17. aprila padel sneg do kolén, vendar je bilo ono leto prvo dobro leto po treh hudih letinah. Bog daj, da bi tudi letošnja uima brez škode bila!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državne zbornice). V poslednji seji pred prazniki je zbornica poslancov v pretres vzela tiste premembe, ki jih je zbornica gospôska sklenila o osnovi nove postave, ktera zadeva pristojnost sodnij o tistih prestopkih, o kterih govori kazenska postava od 25. maja 1852. Dotični odsek je nasvetoval, naj se zbornica poslancov drži tega, kar je že sklenila in naj ne potrdi prememb, ki jih zbornica gosposka hoče, razun te, da se v §. 2 namesto ukaz reče postava. Al ker so nekteri poslanci govorili drugač in se ni nič gotovega dognalo, je večina sklenila, naj odsek to reč še enkrat prevdari in potem po praznikih svoje nasvete zbornici predloži. — Ko je zbornica še dve čisto osebne reči rešila, eno v očitnem, drugo v skrivnem zboru, je bila seja končana z razglasom, da se bo zbor začel po velikonočnih praznikih še le 1. maja zato, ker nekteri poslanci imajo deleč domu in zlasti tisti, ki so kmetijski gospodarji, tudi zdaj mnoge opravila.

Tako je sklenila tudi zbornica gosposka. — V seji 11. t. m. je prišla postava o rudarski desetini na vrsto, ki ima veljavna biti za celo cesarstvo. Kakor v zbornici doljni so se ustavili nekteri poslanci zoper to občno veljavo, tako sta tudi v zbornici gosposki posebno grof Thun in knez Salm govorila za to, da ožji državni zbor nikakor nima pravice, postave dajati celi državi. Ker pa se je vidilo, da to odkritosrčno besedovanje preseda centralistični stranki in odseku, ki je nasvetoval, naj se cela postava poprek potrdi brez pretresvanja na drobno, je predsednik presekalo celo debato s tem, da je glasovanju predložil odsekov nasvet. Na to se grof Thun vzdigne in rekši: „Gospod predsednik! ako se ne ravna po pravičnem redu, zna vsak svojo pot iti“, zapusti zbornico in ž njim gre tudi knez Salm. Gospod predsednik šteje zdaj ostalo množico, pa ni bila zadostna, da bi se bilo moglo sklepati, in seja se je mogla končati. Drugi dan se snide zbor spet in grof Thun upravičuje svoje včerajšnje obnašanje ter pravi, da on in njegovi družniki bojo vselej tako ravnali, kadar bi se utegnile postave vprek (en bloc) glasovanju predlagati, kar nikakor ni dobro in tudi ni v soglasji z pravičnim redom. Tudi grof Černin vse to potrjuje; kneza Salma danes ni bilo v zbornico. Predsednik se zagovarja, da ni ravnal zoper pravični red; potem se začne vtretje brati postava o rudarski desetini. Grofa Thun in Černin sopet zapustita zbornico. Ker pa je število pričujočih državnih svetovavcov zadostno bilo za glasovanje, se je glasovalo, in postava, ki ima po predlogu ministerskem že 1. maja moč zadobiti, je bila sprejeta. Naklonila bo ta postava državi nekoliko novih dohodkov.

— Gospodu ministru dnarstva in odboru dnarstvenemu v državnem zboru je po novem letu blizo 500 nasvetov došlo, kako bi se dala Avstrija rešiti dnarnih stisk.

— Gosp. državni minister vitez Schmerling je pretekli teden zbolel, pa mu je že toliko odleglo, da spet vstaja.

— Presvitli cesar se mislijo v saboto 19. t. m. spet v Benetke podati, na Dunaj pa potem čez Tirolsko se vrniti. — Tudi zdravnik prof. dr. Škoda bo v velikonočnih praznikih obiskal presvitlo cesarico, ki je nek že popolnoma zdrava.

— Ravno letos je stoletnica, kar imamo v našem cesarstvu papirnati dolar. Leta 1762 namreč pod cesarico Marijo Terezijo se je izdalo prvokrat bankovcev za 12 milijonov goldinarjev pod nemškim imenom „Bankzettel“.

Hrvaško. Iz Zagreba 11. aprila. Zdaj je nek gotovo, da po sklepu Nj. Veličanstva od 9. t. m. viša deželna sodnija za Dalmacijo, Hrvaško in Slavonsko pride v Zagreb.

— Vladne „Narod. Nov.“ preklicujejo novico peštanskega lista „P. Ll.“ in pravijo, da ni res, da bi bil hrvaški dvorni kancelar dnarstvenemu odboru dunajskega državnega zbora predložil račun upravnih stroškov za hrvaško in slavonsko deželo. Kakor ogerski dvorni kancelar za Ogersko tega ni storil, tako tudi hrvaški ne za Hrvaško in Slavonsko.

Ogrsko. Iz Pešta. Vse naše zadeve so še pri starem. Čeravno se zdaj to, zdaj uno govori, se voz političnega našega življenja še celó nič ni pomaknil ne naprej, ne nazaj. Govorilo se je poslednji čas o odstopu dvornega kancelarja grofa Forgača in da na njegovo mesto pride grof Nadasy; al to je le prazna govornica. Vlada res na to misli, da bi se kmali sklical deželni zbor, in kakor se sliši, jo je volja, to storiti na podlagi nekoliko premenjenih postav od leta 1848. O tem so zdaj posvetovanja.

Erdeljsko. Po sklepu cesarjevem od 9. t. m. bojo prejšnji uradniki političnih in sodniških uradnih še do 1. maja 1863 svojo plačo dobivali kakor dosihmal.

Laško. Iz Turina. 30.000 Lahov je poslalo unidan pismo do cesarja Napoleona, v katerem ga prosijo, naj jim, ker jim je že toliko storil, še to stori, da vzame francozsko armado iz Rima; vse drugo bojo že sami storili. Ravno ta stranka je poslala tudi pismo angleški zbornici poslancov, v katerem jo prosi, naj podpira nje prošnjo pri cesarju Napoleonu. Minister Palmerston je na to v doljni zbornici angleški 10. dan t. m. zoper posvetno oblast sv. Očeta in zoper francozsko armado v Rimu govoril, rekši, da ona overa edinost Italije. Lavalette, ki je poročnik francozke vlade v Rimu bil, pa se hudo sprl z Goyon-om, ondašnjim poveljnikom francozke armade, se je te dni v London podal. Iz vsega tega bi se utegnulo misliti, da bo cesar Napoleon dovolil v to, kar Lahi od njega zahtevajo; al dozdej ne kaže nič, da bi bilo vse tiščanje kaj opravilo. — Garibaldi-ta so v Pavii ravno tako slovesno sprejemali kakor v Milanu in drugod.

Prusko. Iz Berolina. Novo ministerstvo mota in mota svoj klobčič, pa ga čedalje bolj zamotuje. Vlada je razpustila prejšni deželni zbor, ker to, kar je zahteval, bilo ji je prenapeto; zdaj pa ministerstvo samo izpeljuje to, kar je vlada malopred za nevarno oklicala. Kako se ujema to? Ali ni to velika zmešnjava? Kakošen po tem takem izid novih volitev za državni zbor?

Francozko. Iz Pariza 10. apr. Poveljnik francozke armade v Rimu grof Goyon in pa poročnik francozke vlade Lavalette sta si prišla tako navskriž, da je Lavalette že pred nekimi tedni Rim zapustil. Če že samo to kaže omahovanje francozke politike o rimskih zadevah, se je to še bolj očitno pokazalo poslednje dni; enkrat se je slišalo za gotovo, da bo Goyon zapustil Rim in se Lavalette spet podal na svoje mesto; drugokrat ravno narobe; zdaj se spet za gotovo pripoveduje, da bo Lavalette le še zato šel v Rim, da se posloví od papeža, in da namesto njega ne pride več stalen poročnik, ampak le izreden poslanec bo s posebnimi sporočili zahajal tje, pa spet nazaj.

Srbsko. Iz Belgrada 2. aprila. Angleški konsul se je pri knezu pritožil, zakaj da je vlada srbska dovolila oboroženje narodne straže, ker to nekako sovražtvo kaže do Turkov. Knez mu je odgovoril, da ustava od leta 1839, ki jo je turška vlada potrdila, dovoljuje narodno stražo; da se

pa ravno zdaj ta straža ustanovljuje, vелеva dobro gospodarstvo, po katerem se bo dalo 15.000 vojakov domú spustiti.

Grško. Iz Aten. Da bi se bila Nauplia udala, ni res, marveč tudi drugod se unemajo puntarske iskre tako, da težko se bo kralj brez unanje pomoči obdržal na tronu. Angleške in francozke ladije so se podale pred Nauplijo, da sprejemajo ljudi, ki beže iz trdnjave, iz ktere in v ktero letijo bombe.

Turško. Strašna nesreča se je pripetila nedavnej na Belem morji (Marmorameer). Londonski parobrod ali ladija, ki jo sopar goni, „Lakonia“ z imenom, je zadela ponoči na rusovski parobrod „Kolhide“ s tako strašno silo, da se je ta na dvoje razklala in v 4 minutah z 240 ljudmi in vsem blagom potopila; le en rusovsk general, ki je od rusovskega cara darove nesel samostanu na sveto Goro, si je življenje otel z dvema adjutantoma in 2000 cekini. To je bilo strašno vpitje potopljenecov, da se Bog usmili! Tudi angleška ladija je veliko škodo trpela.

— Vse novice, ki so pretekli teden o Luku Vukaloviču romale po svetu, so bile laž; nikdo se ni podvrgel, nikdo sprijaznil; Luka ni nikamor bežal, tudi ni ranjen bil. To pa je res, da je Omer paša spet iz Carigrada dobil ukaz, naj nemudoma vojsko začne zoper Črnogorce, pa ne od Grahovske strani, ampak iz doline Zete. Turki so spet „židane volje“ in imajo spet novo korajžo. In kaj bi je ne imeli, ker so iz Londona dobili dnarja na pòsodo. Omer paša je prejel že veliko polnih mošinj, da poživí spet svojo že zlo klavarno armado. Pa Črnogorci se je ne bojé zlo; umaknili se bojo med svoje skalovje in mirno čakali, da turški vojskini ogenj spet ugasne, ko mu — angleške dnarne kurjave zmanjka. — Na vseh krajih se napravljajo Turki na hudo vojsko zoper Črnogorce in Srbe, ktero mislijo brž po ramadanu začeti. Ramadan ali ramasan je zraven beirama največi turški praznik po mahomedanski veri. Ramasan je 9. turški mesec; celi ta mesec se postijo od zora do mraka.

Listnica vredništva. Gosp. V. Z. v Luž: Oboje prejeli; „odgovor“ bomo natisnili prvo pot; danes je bilo že prepozno. — Gosp. Drag. v Lož.: Po naključbi se je založil Vaš dopis; prosimo za družega.

Kursi na Dunaji

15. aprila 1862		v novem denarji.	
Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	129.80
v novem dolar. po 100 g. g.	65.30	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „	126.50
5% nar. posojilo od l. 1854 „	83.60	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	69.75	ski po g. 100	104.—
4 1/2% „	61.50	Knez Esterhazy. po g. 40 „	101.50
4% „	54.75	Knez Salmovi po g. 40 „	39.—
3% „	41.25	Knez Palfyovi po g. 40 „	37.50
2 1/2% „	35.50	Knez Claryovi po g. 40 „	36.50
1% „	14.—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	38.25
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgrätz. po g. 20 „	22.75
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	25.—
5% dolnje - avstrijske g.	88.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „	17.—
5% ogerske.	72.75	Budimski . . . po g. 40 „	38.75
5% horvaške in slavonske „	70.—		
5% krajske, štajarske,		Denarji.	
koroške, istrijske „	87.—	Cesarske krone . . . g.	18.30
Deržavni zajemi z lotrijami.		Cesarski cekini . . . „	6.27
Zajem od leta 1860	93.90	Napoleondori 20 (frankov) „	10.55
„ „ „ 1860 petink. „	99.75	Souvraindori	18.48
„ „ „ 1839	149.—	Ruski imperiali	10.84
„ „ „ 1839 petink. „	147.—	Pruski Fridrikdori	11.18
5% narodni od leta 1854 „	95.—	Angleški souvaindori	13.35
Dohodkine oblig. iz Komo „	16.50	Louisedori (nemški)	—
		Srebro (ažijo)	32.—